

росія системно атакує українську культуру: у Києво-Печерській лаврі розповіли про наслідки удару по культурній спадщині та інфраструктурі столиці

16.6.2026 - | Ministerstvo kultury ta informpolityky

Віцепрем'єр-міністерка з гуманітарної політики України - Міністерка культури України Тетяна Бережна, генеральний директор Національного заповідника «Києво-Печерська лавра» Максим Остапенко, генеральна директорка Національного культурно-мистецького та музейного комплексу «Мистецький арсенал» Олеся Островська-Люта та генеральний директор Національної кіностудії імені Олександра Довженка Андрій Дончик представили перші результати оцінки пошкоджень та окреслили першочергові кроки для збереження й відновлення постраждалих об'єктів.

16 червня на території Національного заповідника «Києво-Печерська лавра» відбувся брифінг щодо наслідків масованої російської атаки на культурні інституції Києва.

Тетяна Бережна наголосила, що цей удар став однією з наймасштабніших атак на культурну спадщину України за останній час.

«Києво-Печерська лавра, кіностудія імені Олександра Довженка, музеї, архіви, мистецькі інституції — це спроба завдати удару по тому, що формує українську націю. Внаслідок атаки постраждали 29 культурних об'єктів. Ми працюємо над оцінкою збитків та залученням ресурсів для відновлення пошкоджених об'єктів», — зазначила Тетяна Бережна.

Вона також підкреслила [системний характер російських атак на культуру](#).

Генеральний директор Національного заповідника «Києво-Печерська лавра» **Максим Остапенко** наголосив, що завдяки злагодженій роботі рятувальників, правоохоронців та працівників заповідника вдалося уникнути значно масштабніших втрат.

«Сьогодні ми маємо серйозно пошкоджений Успенський собор, але він підлягає відновленню. Як і неодноразово в історії, ця святиня буде відновлена й надалі свідчатиме про нашу незламність, силу духу та тисячолітню традицію. Особливо символічно, що цього року Києво-Печерська лавра готується відзначити 975-річчя від часу заснування та 100 років Заповіднику», — сказав Максим Остапенко.

За його словами, усі музейні предмети та експонати, яким загрозувало пошкодження, вдалося евакуювати вже в першу годину після удару. Одночасно рятувальники локалізували займання та не допустили поширення вогню всередину собору.

«Пошкоджено понад 80% даху Успенського собору, однак найголовніше — вдалося запобігти проникненню вогню всередину. Найбільша загроза була для 25-метрового іконостасу — найбільшого в Україні. Якби вогонь дістався до нього, наслідки могли б бути катастрофічними», — зазначив керівник заповідника.

Максим Остапенко окремо подякував підрозділам ДСНС за роботу в умовах повторної загрози ударів. За його словами, рятувальники продовжували працювати на території Лаври навіть після повторної атаки безпілота, який пошкодив Вежу Івана Кушника та спричинив руйнування на сусідніх об'єктах.

Наразі фахівці продовжують оцінку наслідків атаки. За попередніми підрахунками, пошкоджень зазнали 19 об'єктів на території заповідника, зокрема Успенський собор, Вежа Івана Кушника та інші пам'ятки різних історичних періодів.

«Ми вже можемо говорити, що збитки перевищують 500 млн грн. Водночас оцінка триває, адже необхідно врахувати весь комплекс пошкоджень і майбутніх реставраційних робіт. Остаточні цифри будуть уточнені після завершення детального аналізу», — повідомив Максим Остапенко.

Генеральний директор Національної кіностудії імені Олександра Довженка **Андрій Дончик** повідомив, що внаслідок атаки серйозних пошкоджень зазнала вся територія студії. Одна з ракет впала між кіностудією та житловим комплексом поруч, а інша влучила безпосередньо на територію студії.

«Перший удар пошкодив центральний корпус кіностудії — пам'ятку архітектури та інженерної спадщини. Вибуховою хвилею там знищено майже всі вікна, подекуди разом із рамами. Загалом йдеться приблизно про 300 вікон лише в цій будівлі», — розповів Андрій Дончик.

Найбільшої втрати кіностудія зазнала через пряме влучання у костюмний цех, де зберігалася одна з найбільших в Україні колекцій сценічного та кінематографічного вбрання.

«У сховищі перебувало близько 100 тисяч костюмів, створених для українських фільмів різних періодів, а також десятки тисяч одиниць взуття, головних уборів та реквізиту. Ми були впевнені в безпеці цієї колекції, адже будівля мала потужні залізобетонні конструкції. Проте влучання було прямим. Почалася пожежа, яка тривала майже до сьомої ранку. Коли працівники студії потрапили на місце, стало зрозуміло, що врятувати вже нічого неможливо — від сховища залишилися руїни», — зазначив він.

Водночас частину колекції вдалося зберегти, оскільки костюми зберігалися у кількох різних приміщеннях. Окремо Андрій Дончик наголосив, що вдалося уникнути ще більшої втрати для українського кінематографа:

«За кілька метрів від місця влучання розташоване сховище плівок, де зберігається близько 600 фільмів кіностудії Довженка. Значна частина з них досі існує лише на плівці та ще не оцифрована. Там також вибито вікна і двері, однак сама колекція не постраждала та збережена».

За словами керівника кіностудії, вибухова хвиля була настільки потужною, що на території студії площею 16 гектарів і в 18 будівлях практично не залишилося жодного цілого вікна.

Водночас Андрій Дончик зазначив, що вже з перших годин після атаки кіностудія отримує численні пропозиції допомоги від меценатів, представників кіноспільноти, студентів та небайдужих громадян.

«Ми вже відчуваємо величезну підтримку. Дзвонять люди, пропонують допомогу, кіноспільнота готова долучитися до відновлення. Я переконаний, що спільними зусиллями ми відбудуємо все, що було зруйновано», — сказав він.

Також Андрій Дончик нагадав, що лише місяць тому Національну кіностудію імені Олександра Довженка додали до Скарбів Європейської Кінокультури у 2026 році. Заснована в 1988 році, Європейська Кіноакадемія об'єднує кінопрофесіоналів з усієї Європи та відзначає й популяризує їхню роботу.

Генеральна директорка Національного культурно-мистецького та музейного комплексу «Мистецький арсенал» **Олеся Островська-Люта** повідомила, що другий російський дрон близько п'ятої години ранку вибухнув на даху комплексу та спричинив масштабну пожежу.

«Рятувальні служби вже працювали неподалік через попередні влучання, тому змогли оперативно розпочати ліквідацію наслідків пожежі. Хочу окремо подякувати Міністерству культури України за надзвичайно якісну координацію дій у перші години після атаки. Це був дуже хороший приклад взаємодії всіх служб та інституцій», — зазначила Олеся Островська-Люта.

За її словами, внаслідок удару пошкоджено орієнтовно 2 тисячі квадратних метрів покрівлі та горищних приміщень. Осередок ураження орієнтовно розташований над головною сценою «Книжкового Арсеналу».

«Попри серйозні пошкодження будівлі, жоден музейний предмет не постраждав. Музейна колекція перебуває в безпеці», — сказала вона.

Олеся Островська-Люта подякувала Міністерству культури України за чітку координацію та працівникам Мистецького арсеналу, які одразу після атаки прибули на місце та долучилися до порятунку музейної колекції і стабілізації ситуації.

За попередніми оцінками, процес відновлення триватиме певний час і потребуватиме значних ресурсів.

«Ми розуміємо, що відновлення коштуватиме щонайменше десятки мільйонів гривень. Зараз триває фахова оцінка наслідків, тому остаточні суми ще будуть уточнюватися», — зазначила керівниця комплексу.

Вона також звернула увагу на символічний збіг: нинішнє влучання сталося саме в тому місці, де у 1941 році будівля Арсеналу зазнала масштабних руйнувань під час відступу радянських військ.

«Удар припав фактично на ту саму частину будівлі, яка була зруйнована у 1941 році. Це історичний факт, який сьогодні викликає особливі відчуття та нагадує, наскільки важливо берегти нашу культурну спадщину», — сказала Олеся Островська-Люта.

Наразі команда Мистецького арсеналу проводить першочергові роботи зі стабілізації пошкоджених конструкцій та розпочинає переговори з міжнародними партнерами й потенційними донорами щодо підтримки майбутніх відновлювальних робіт.

Окремий блок питань стосувався термінів відновлення постраждалих об'єктів. За попередніми оцінками фахівців Національного заповідника «Києво-Печерська лавра», реставрація Успенського собору та інших пошкоджених пам'яток може тривати близько двох років. Водночас уже найближчими днями Заповідник планує представити рішення щодо безпечного відновлення відвідування окремих маршрутів для гостей.

Учасники брифінгу наголосили, що попри значні руйнування культурні інституції не припинять роботу. Мистецький арсенал сподівається частково відновити програмну

діяльність уже цього літа, а Національна кіностудія імені Олександра Довженка продовжує екскурсійну та просвітницьку діяльність, розповідаючи відвідувачам як про історію студії, так і про наслідки російської агресії для української культури.

Окрему увагу під час брифінгу приділили міжнародній підтримці. Представники ЮНЕСКО та інших міжнародних організацій вже зафіксували наслідки атаки на Києво-Печерську лавру. Водночас Міністерство культури України наголосило на необхідності більш рішучої міжнародної реакції на злочини проти культурної спадщини та продовження практичної допомоги у відновленні пошкоджених пам'яток.

Нагадаємо, [Міністерство культури України закликає міжнародну спільноту посилити тиск на російську федерацію](#) та забезпечити притягнення держави-агресора до відповідальності за злочини проти культурної спадщини України.

Також закликаємо уряди держав, міжнародні організації і партнерів долучатися до підтримки Українського фонду культурної спадщини (Ukraine Cultural Heritage Fund) та спільних міжнародних ініціатив із захисту й відновлення культурних цінностей. Фонд працює над відновленням зруйнованих росією об'єктів культури. Сьогодні захист української культурної спадщини є водночас захистом світової культурної спадщини.

За даними Міністерства культури України, на початок червня [росіяни пошкодили](#) 1913 пам'яток культурної спадщини та 2573 об'єкти культурної інфраструктури.

Рахунок для донатів приватних осіб в Україні та за кордоном, представників бізнесу та організацій в Україні: <https://next.privat24.ua/env/donate/ea2dcdb7>

Рахунок УФКС для міжнародних організацій, інституцій, країн-партнерів України:

Ukraine Cultural Heritage Fund

The full registered name of the Fund: Ukraine Cultural Heritage Fund ASBL

Registered office address: Sq. du Val de la Cambre 2, 1050 Ixelles, Belgique.

Banking information:

Account holder: Ukraine Cultural Heritage Fund ASBL

Bank: BNP Paribas Fortis

IBAN: BE15 0020 2181 2830

BIC / SWIFT: GEBABEBB Currency: EUR

Bank address: BNP Paribas SA/NV, Montagne du Parc 3, B-1000 Brussels.

Tax/VAT statement: the contributions to the UCHF are not subject to VAT, in accordance with Article 44 of the Belgian VAT Code and applicable provisions for non-profit associations (ASBL).

The contact information is as follows: phone number +41796540589, e-mail: uchf@mcsc.gov.ua.

<https://mincult.gov.ua/news/rosiya-systemno-atakuye-ukrayinsku-kulturu-u-kyevo-pecherskij-lavri-rozpoznav-pro-naslidky-udaru-po-kulturnij-spadshhyni-ta-infrastrukturi-stolydzi>